

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakia. Kirkolliskokouksen ehdotuksen mukaan kirkon eläkeasioissa valitusviranomaiseksi tulisi korkeimman hallinto-oikeuden sijasta vakuutus-oikeus. Kirkolliskokous on ehdottanut myös kirkkolain muuttamista siten, että siihen otettaisiin säännös, joka mahdollistaa muutoksen hakemisesta säätämisen evanke-

lis-luterilaisen kirkon eläkelaisissa.

Evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain muutoksenhakua koskeva säännös voidaan pysyttää entisellään, koska sen mukaan muutoksenhakumenettelyssä noudatetaan eläkelain säännöksiä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä joulukuuta 1996.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Julkisen ja yksityisen alan eläkejärjestelmät ovat viime vuosina perusteiltaan yhdenmukaistuneet ja vuoden 1995 alusta yhdenmukaistettiin myös muutoksenhakusäännökset. Muutoksenhakujärjestelmä muutettiin eläkeasioitten osalta 1 päivänä tammikuuta 1995 voimaan tulleilla laeilla valtion eläkelain, valtion perhe-eläkelain, kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain, Suomen Pankista annetun lain muuttamisesta ja kansaneläkelain 58 a §:n muuttamisesta (1189—1193/94). Muutoksenhakujärjestelmä on entisellään evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan osalta samoin kuin Ahvenanmaan maakunnan julkisen alan eläkeasioissa. Edellä mainittuja muutoslakeja koskeneessa hallituksen esityksessä (HE 190/1994 vp) todettiin, että evankelis-luterilaisen kirkon eläkkeitä koskevasta muutoksenhausta säädetään kirkkolaisissa, jonka muuttaminen edellyttää kirkolliskokouksen ehdotusta. Samalla oli syytä säilyttää muutoksenhaku myös ortodoksisen kirkkokunnan eläkkeitä koskevissa asioissa toistaiseksi muuttamattomana. Ahvenanmaan osalta muutos toteutetaan Ahvenanmaan itsehallin-

tolaisissa tarkoitettussa järjestyksessä.

Muutoksenhakujärjestelmä on koko julkisen alan osalta perusteltua yhdenmukaistaa yksityisen alan kanssa edellä mainitussa hallituksen esityksessä sanotuista syistä.

Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/66), jäljempänä kirkon eläkelain, 1 §:n mukaan virka- tai työsuhteessa evankelis-luterilaiseen kirkkoon, sen seurakuntaan, seurakuntaliittoon tai muuhun seurakuntain yhtymään olevalla henkilöllä on, mikäli tästä laista ei muuta johdu, oikeus vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja osa-aikaeläkkeeseen soveltuvin osin samojen säännösten mukaan kuin virka- tai työsuhteessa valtioon olevalla henkilöllä. Kirkon eläkelain 6 §:n mukaan kirkon henkilöstön eläketurvasta huolehtii kirkon keskusrahasto, jonka hallituksena on kirkkohallitus.

Kirkkohallituksen päätöksistä valitetaan kirkkolaisissa säädettyssä järjestyksessä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Kirkkolain 24 luvun muutoksenhakusäännökset samoin kuin kirkkolain 25 luvussa olevat täytäntöönpanokelpoisuutta ja tiedoksiantoa asianomaisille koskevat säännökset koskevat myös kirkkohallituksen eläkeasioissa antamia päätöksiä. Kirkon eläkelain 7 §:n

1 momentissa on lisäksi säännös siitä, että kirkkohallituksen eläkettä koskevassa asiassa tekemään päätökseen on liitettävä valitusosoitus, ja valitusoikeus on eläkkeen hakijalla tai saajalla sekä eläkeasiamiehellä. Lain 7 §:n 2 momentissa säädetään päätöksen tiedoksiantamisesta ja 7 a §:ssä oikeudesta ottaa asia uudelleen käsiteltäväksi sekä eläkkeen maksamisen keskeyttämisestä. Muutoksenhakujärjestelmä on siten yksivaiheinen.

Kirkon eläkelain 6 §:n mukaan kirkkohallituksessa on eläkeasiamies, jolla on oikeus seurata eläkettä koskevien asioiden käsittelyä kirkkohallituksessa ja kirkon keskusrahastossa.

Kirkkohallituksessa tehdään noin 1 900 eläkepäätöstä vuodessa. Eläkevalituksia korkeimpaan hallinto-oikeuteen on vuosittain tehty keskimäärin 50—60. Vuonna 1995 valituksia oli yhteensä 69. Valitukset ovat koskeneet pääsääntöisesti työkyvyttömyyseläkkeitä.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Kirkkohallitus on oikeusministeriölle 2 päivänä marraskuuta 1993 antamassaan lausunnossa katsonut, että ylimmän muutoksenhakuasteen eläkeasioissa tulisi olla koko julkisella alalla sama. Lausunnon mukaan eläkevalitusmenettely voisi kirkon hallinnossa olla samanlainen kuin Suomen Pankin ja kansaneläkelaitoksen eläkevalitusmenettely. Kirkkohallituksen eläkeasiassa antamaan päätökseen voisi näin ollen hakea muutosta suoraan vakuutusosikeudelta ilman eläkelautakunnassa tapahtuvaa ensi asteen valituskäsittelyä.

Kirkolliskokous ehdottaakin, että eläkeasioissa valitusviranomaisena olisi korkeimman hallinto-oikeuden asemesta vakuutusosikeus ja että valitusosikeus olisi eläkkeen hakijalla, saajalla ja eläkeasiamiehellä. Muutoksenhakemisesta ehdotetaan säädettäväksi kirkon eläkelaisissa. Tämä edellyttää kirkkolain muuttamista, mitä koskeva hallituksen esitys annetaan eduskunnalle erikseen.

Kirkon eläkelain 7 §:ään ehdotetaan otettavaksi valitusmenettelyä koskevat tarpeelliset säännökset. Kirkkolakiin ei ole sisällynyt rajoituksia eläkeasioista valittamisesta. Niinpä valtion eläkelain 22 §:ssä tarkoitettusta ennakkotiedon antamista koskevasta kielteisestäkin päätöksestä on voitu valittaa niin-

kuin muistakin eläkeasioista. Nyt ehdotetaan yhdenmukaisesti valtion eläkelain kanssa, että myöskään kirkkohallituksen antamaan päätökseen, jolla on kieltäydytty antamasta valtion eläkelain 22 §:ssä tarkoitettu ennakkotieto, ei saisi hakea muutosta. Edelleen yhdenmukaisesti valtion eläkelain kanssa ehdotetaan, että kirkkohallituksen eläkeasiassa antama päätös saadaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevanakin, jollei muutoksenhakeminen täytäntöönpanon vuoksi käy hyödyttymäksi tai valitusviranomaisen kiellä täytäntöönpanoa.

Kirkon eläkelain 7 a §:ssä ehdotetaan muutoksenhaun tehostamiseksi lisäksi säädettäväksi, että valitukset ohjataan kirkkohallitukselle, jotta selkeät ja riidattomat asiat voitaisiin oikaista nopeasti jo eläkelaitoksessa. Säännös vastaa valtion eläkelain 23 b §:n säännöstä.

Kirkkohallituksen päätöksiin on voitu hakea muutosta myös ylimääräisestä muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (200/66) mukaisilla ylimääräisillä muutoksenhakuineilla. Niillä ei ole mahdollista hakea muutosta yksityisen alan eläkejärjestelmässä. Sen sijaan vakuutusosikeus on voinut poistaa päätöksen, joka on perustunut vääriin tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisesti ei ole ollut lain mukainen. Yhdenmukaisesti valtion eläkelain säännösten kanssa muutoksenhakua eläkepäätöksistä koskevat säännökset ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan yksityisen alan eläkesääntöjä myös tältä osin. Lisäksi ehdotetaan edelleen yhdenmukaisesti valtion eläkelain kanssa, että vakuutusosikeus voisi tutkia valitusajan jälkeen saapuneen valituksen, jos muutosta ei ole painavan syyn vuoksi haettu määräajassa (7 b §).

Muutoksenhakujärjestelmää ei ehdoteta muutettavaksi niin sanotuissa seurakunnan vanhoissa eläkeasioissa, joissa eläketurva määräytyy erilaisten seurakunnallisten eläkesääntöjen mukaan. Näiden asioiden määrä on nykyisin jo vähäinen.

Käsiteltäessä vakuutusosikeudessa valtion eläkeasioita niiden käsitelyyn osallistuvat valtion eläkelain 24 a §:ssä mainitulla tavalla valitut, virkamiesosikeudellista asiantuntemusta ja työolojen tuntemusta edustavat maallikkojäsenet. Vastaava säännös käsiteltäessä kuntien eläkeasioita sisältyy kunnallisten viranhaltijain ja työntekijöiden eläkelain 10 a §:ään.

Esityksen mukaan käsiteltäessä kirkon elä-

kelain soveltamiseen kuuluvia asioita vakuutusoikeudessa maallikkojäsenet olisivat samoja kuin valtion eläkeasioiden käsittelyyn osallistuvat maallikot. Tästä ehdotetaan otettavaksi säännös kirkon eläkelain 7 e §:ään. Kirkon piiristä ei olisi tarkoituksenmukaista valita omia maallikkojäseniä, koska kirkon hallinnossa sovelletaan muutoinkin valtion eläkelakia soveltuvin osin ja koska valitusasioita on vähän. Viranhaltijoita ja työsopimussuhteisia koskevat säännökset eivät sitä paitsi julkisella alalla eroa toisistaan sillä tavoin, että erolla olisi merkitystä eläkekysymyksiä harkittaessa, varsinkin kun kysymyksessä ovat lähes poikkeuksetta työkyvyttömyyseläkkeet. Valtion eläkelain 24 a §:n mukaan valitut maallikkojäsenet osallistuvat myös Suomen Pankin ja kansaneläkelaitoksen eläkeasioiden käsittelyyn vakuutusoikeudessa.

Evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain 3 §:n 2 momentissa säädetään nykyisin, että perhe-eläkkeeseen nähden on soveltuvin osin noudatettava, mitä evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 4—8 ja 11 §:ssä on säädetty. Tämä viittaussäännös voidaan pitää entisellään. Näin ollen kirkon eläkelakiin otettavat muutoksenhakumenettelyä koskevat uudet säännökset koskisivat myös perhe-eläkeasioita.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia eikä organi-

saatio- tai henkilöstövaikutuksia kirkon osalta.

4. Asian valmistelu

Asia on valmisteltu kirkkohallituksessa, jonka esitysluonnoksesta ovat antaneet lausuntonsa Akava-JS ry., Seurakuntien Viran ja Toimienhaltijain Liitto SVTL r.y. ja Kunta-alan unioni r.y.

Kirkolliskokouksessa asia on valmisteltu lakivaliokunnassa.

5. Muita asiaan vaikuttavia seikkoja

Eduskunnalle annetaan erikseen kirkolliskokouksen 10 päivänä toukokuuta 1996 tekemään ehdotukseen perustuva hallituksen esitys laiksi kirkkolain muuttamisesta. Ehdotuksen mukaan kirkollishallinnossa ryhdytään muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (154/50) asemesta noudattamaan sen korvaavaa uutta hallintolainkäyttölakia (586/96). Kyseisessä esityksessä ehdotetaan kirkkolakia muutettavaksi myös niin, että muutoksen hakemisesta kirkon eläkeasioissa ei säädetä enää kirkkolaisissa vaan kirkon eläkelaisissa. Tältä osin kirkkolain muutos on edellytyksenä tässä esityksessä ehdotetun lain hyväksymiselle.

YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

7 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin muutoksenhausta kirkkohallituksen eläkeasiassa antamaan päätökseen. Vakuutusoikeuteen voisi säännöksen mukaan valittaa kaikista kirkkohallituksen eläkeasioissa antamista päätöksistä lukuun ottamatta päätöksiä, joilla on kieltäytytty antamasta valtion eläkelain 22 §:ssä tarkoitettu ennakkotieto. Ennakkotieto voidaan antaa hakijalle, jos se katsotaan hakijalle erityisen tärkeäksi. Säännös on sisällytetty jo aikaisemminkin valtion eläkelakiin, mutta sitä ei ole ollut kirkkolaisissa. Ennakkotietoa voidaan aikaisemmasta kielteisestä päätöksestä huolimatta hakea uudestaan. Valitusoikeus eläkepäättöksistä olisi eläkkeen haki-

jalla tai saajalla ja eläkeasiamiehellä, kuten nykyisinkin. Vakuutusoikeus olisi ainoa muutoksenhakuaste, eikä sen päätökseen saisi hakea muutosta. Päätöstä ei liioin voitaisi poistaa tai purkaa ylimääräisin muutoksenhakukeinoin.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi myös valitusajasta ja kirkkohallituksen päätöksen tiedoksiantamisesta. Valitusaikaa koskeva säännös sisältyy nykyisin kirkkolakiin ja tiedoksi antamista koskeva säännös on kirkon eläkelain nykyisessä 7 §:n 2 momentissa. Se olisi kuitenkin perusteltua muuttaa sanonnaltaan vastaamaan valtion eläkelain 23 §:n 2 momenttia. Eläkeasiamiehen valitusajan alkamisajankohdasta olisi tarkoitukseenmukaista mainita laissa erikseen. Tätä vastaavaa säännöstä ei sisälly voimassa ole-

vaan kirkon eläkelakiin.

Muutoksenhakuun sovellettaisiin kirkkolain 24 luvun 8 §:n viittaussäännöksen mukaan muuten, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/96) säädetään. Tämän lain säännöksistä seuraisi esimerkiksi, että kirkkohallituksen eläkeasiassa antamaan päätökseen on liitettävä valitusosoitus. Kirkon eläkeasioiden käsitellyssä noudatettaisiin tällä tavoin hallintolainkäytön menettelysäännöksiä siltä osin kuin vakuutus oikeudesta annetussa laissa ei ole erityisiä menettelysäännöksiä.

Lain 7 §:n 4 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpanosta. Säännös vastaa valtion eläkelakiin otettua säännöstä. Kirkkohallituksen päätöksen täytäntöönpanosta on nykyisin säädetty kirkkolain 25 luvun 1 §:ssä.

7 a §. Pykälään ehdotetaan otettaviksi säännökset valituksen ohjaamisesta kirkkohallituksen kautta vakuutusoskeudelle sekä säännökset muutoksenhaun yhteydessä tapahtuvasta kirkkohallituksen itseoikaisumenettelystä.

Pykälän 1 momentin mukaan 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu valituskirjelmä tulee toimittaa säädettyssä valitusajassa kirkkohallitukselle.

Pykälän 2 momentin mukaan kirkkohallitus voi, hyväksyessään kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, antaa oikaisupäätöksen. Tällöin valitus raukeaa ja oikaisupäätös tulee alkuperäisen päätöksen tilalle. Oikaisupäätöksestä asianosaisella on uusi valitusoikeus. Koska oikaisupäätös tulee alkuperäisen päätöksen tilalle, on alkuperäisen päätöksen sijasta noudatettava oikaisupäätöstä siihen saakka, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

Pykälän 3 momentissa on säännökset siitä, miten kirkkohallituksen on meneteltävä silloin, kun se ei suostu kaikilta osin valituksessa esitettyihin vaatimuksiin. Tällöin kirkkohallituksen on toimitettava valituskirjelmä ja oma lausuntonsa vakuutusoskeuteen 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä. Samoin on meneteltävä myös silloin, kun kirkkohallitus ei valituksen myöhästymisen vuoksi halua tutkia asiaa oikaisuasiassa tai jos valitus muun prosessuaalisen syyn vuoksi tulisi jättää tutkimatta. Jos valittajia tai asianosaisia on useita ja heidän vaatimuksensa tai etunsa ovat ristiriidassa, ei valituksenalaista päätöstä myöskään saa oikaista

ensiasteessa, vaan asia on toimitettava valitusasiassa vakuutusoskeudelle ratkaistavaksi.

Kirkkohallituksen harkintaan jää, tutkiiko se valituksen itseoikaisuasiassa valituksen myöhästymisestä huolimatta. Jos kirkkohallitus on valituksen myöhästymisestä huolimatta valmis oikaisemaan päätöksensä, tämä on mahdollista ainoastaan, jos se suostuu kaikkiin valittajan esittämiin vaatimuksiin.

Silloin kun kirkkohallitus suostuu valituksessa esitettyihin vaatimuksiin vain osittain, se voi antaa asiasta väliaikaisen päätöksen ja samalla toimittaa valituksen lausuntoineen muutoksenhakuelimelle. Kirkkohallitus voi antaa väliaikaisen päätöksen myös silloin, kun määräajassa saapunut valitus on jo toimitettu vakuutusoskeudelle ja vasta tämän jälkeen esitetään lisäselvitystä, jonka johdosta kirkkohallitus oikaisee päätöstään. Kun asia on jo toimitettu vakuutusoskeudelle, kirkkohallituksen on ilmoitettava sille heti väliaikaisesta päätöksestä. Kirkkohallitus ei voi hyväksyä valitusta osittain, jos valitus on saapunut myöhästyneenä tai asian käsittelemiseksi on olemassa jokin muu prosessuaalinen este tai jos valitus koskee useita asianosaisia, joiden edut ovat keskenään ristiriidassa.

Pykälän 4 momentissa säädetään mahdollisuudesta poiketa säädetystä määräajasta 30 päivän lisäajalla. Valituskirjelmästä saattaa ilmetä sellaisia uusia seikkoja, joista on tarpeellista hankkia vielä lisäselvitystä. Koska kirkkohallituksen on huolehdittava siitä, että asiassa on päätöksen antamista varten riittävä selvitys, on aiheellista, että 3 momentin määräajasta voidaan tällaisessa tapauksessa poiketa. Tarkoituksena on kuitenkin, että 3 momentissa säädetty määräaika on pääsääntö, josta voidaan poiketa vain erityisestä syystä. Viivästymisestä on ilmoitettava viivymättä valittajalle.

7 b §. Pykälän 1 momentiksi ehdotetaan otettavaksi säännös vakuutusoskeuden mahdollisuudesta poistaa lainvoimainen päätös, joka perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai joka ilmeisesti ei ole lainmukainen. Momentin toisessa virkkeessä oleva säännös kirkkohallituksen oikeudesta keskeyttää eläkkeen maksaminen tai maksaa se esityksen mukaisesti vastaa voimassa olevaa kirkon eläkelain 7 a §:n 2 momenttia.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös siitä, että vakuutusoskeus voi tutkia valitusajan jälkeen saapuneen valituksen, jos muutosta ei ole painavan syyn

vuoksi haettu määräajassa.

Sekä 1 että 2 momentin säännökset vastaavat valtion eläkelakiin sisältyviä säännöksiä ja ne olisivat tarpeellisia, koska kirkon eläkelain soveltamista koskevista asioista ei enää noudatettaisi ylimääräisestä muutostenhausta hallintoasioissa annetun lain säännöksiä päätöksen poistamisesta tai purkamisesta ja menetetyt määräajan palauttamisesta.

Pykälän 3 momentti vastaa nykyisen lain 7 a §:n 1 momenttia.

7 c §. Pykälä on samansisältöinen kuin nykyinen 7 b §.

7 d §. Pykälä on samansisältöinen kuin nykyinen 7 c §.

7 e §. Samoin kuin valtion eläkeasioiden ja kunnallisten eläkeasioiden käsittelyyn vakuutus oikeudessa osallistuu maallikkojäseniä, myös kirkon eläkeasioita käsiteltäessä vakuutus oikeudessa tulee olla maallikkojäseniä. Kirkolliskokous ei kuitenkaan yleisperustelujen mukaisesti ole pitänyt tarkoitusten mukaisena, että kirkon eläkeasioiden käsittelyä varten määrättäisiin erikseen omat maallikkojäsenet. Perusteltua on, että käsiteltäessä kirkon eläkeasioita vakuutus oikeudessa asioiden käsittelyyn osallistuisivat ne maallikkojäsenet, jotka on määrätty valtion eläkelain 24 a §:n nojalla. Samalla tavalla käsiteltäessä Suomen Pankin henkilöstön ja kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläkeasioita vakuutus oikeudessa käsittelyyn osallistuvat valtion eläkelain 24 a §:n nojalla valitut maallikkojäsenet.

2. Voimaantulosäännös

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samaan aikaan kuin hallintolainkäyttölain voimaantuloon liittyvä kirkkolain muutos eli 1 päivänä joulukuuta 1996. Ehdotettua lakia sovellettaisiin haettaessa muutosta lain voimaantulon jälkeen annettuun päätökseen. Soveltaminen ehdotetaan riippuvaksi päätöksen antamisajankohdasta sen takia, että uudet säännökset voidaan tällöin ottaa huomioon jo valitusosoitusta laadittaessa.

Ennen lain voimaantuloa annettuihin päätöksiin haettaisiin muutosta edelleen korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Lain 7 b §:n 1 momentissa tarkoitetuissa päätöksen poistamista koskevista asioista olisi kuitenkin ratkaisevaa se, milloin päätöksen poistamista koskeva hakemus tai esitys tehdään. Uusia säännöksiä sovellettaisiin silloin, kun hakemus tai kirkkohallituksen esitys tehdään lain voimaantulon jälkeen. Ennen lain voimaantuloa tehdyn päätöksen poistamista voidaan nimittäin hakea useita vuosiakin lain voimaantulon jälkeen. Tällaisessa tilanteessa ei olisi tarkoituksenmukaista soveltaa ennen lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/66) 7 ja 7 a—7 c §, sellaisena kuin ne ovat, 7 § osittain muutettuna 4 päivänä toukokuuta 1990 annetulla lailla (419/90) ja 7 a—7 c § 30 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1675/93), sekä

lisätään lakiin uusi 7 d ja 7 e § seuraavasti:

7 §

Kirkkohallituksen eläkeasiassa antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla vakuutusoikeuteen. Päätökseen, jolla on kielletty antamasta valtion eläkelain 22 §:ssä tarkoitettua ennakkotietoa, ei saa hakea muutosta. Valitusoikeus on eläkkeen hakijalla tai saajalla ja eläkeasiamiehellä. Vakuutusoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta.

Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Kirkkohallituksen päätös saadaan antaa tiedoksi asianomaiselle lähettämällä se hänelle postitse. Jollei valituksen yhteydessä muuta näytetä, katsotaan valittajan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on hänen ilmoittamallaan osoitteella varustettuna annettu postin kuljetettavaksi. Eläkeasiamiehen valitusaika luetaan päätöksen tekemisestä.

Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/96) säädetään.

Päätös saadaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevanakin, jollei muutoksen hakeminen täytäntöönpanon vuoksi käy hyödyttömäksi tai valitusviranomaisen kiellä täytäntöönpanoa.

7 a §

Asianosaisen on toimitettava valituskirjelmänsä 7 §:n 1 momentissa tarkoitettussa asiassa 7 §:n 2 momentissa säädettyssä määräajassa kirkkohallitukselle.

Jos kirkkohallitus hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 7 §:ssä säädetään.

Jos kirkkohallitus ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 2 momentissa mainitun tavoin, sen on 30 päivän kuluessa va-

litusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa vakuutusoikeuden käsiteltäväksi. Kirkkohallitus voi tässäkin tapauksessa väliaikaisella päätöksellä oikaista valituksenalaisen päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu vakuutusoikeudelle, kirkkohallituksen on heti ilmoitettava sille väliaikaisesta päätöksestä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 3 momentissa tarkoitettua määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava vakuutusoikeudelle viimeistään 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

7 b §

Jos eläkettä koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen selvitykseen taikka ilmeisesti ei ole lainmukainen, vakuutusoikeus voi kirkkohallituksen esityksestä tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, kuultuaan muita asianosaisia poistaa päätöksen ja ottaa tai määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä mainitun esityksen kirkkohallitus voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää eläkkeen maksamisen tai maksaa sen esityksen mukaisena.

Vakuutusoikeus voi tutkia valitusajan jälkeen saapuneen valituksen, jos muutosta ei ole painavan syyn vuoksi haettu määräajassa.

Jos kysymys on evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, kirkkohallitus voi aikaisemman päätöksen estämättä käsitellä asian uudelleen.

7 c §

Kirkkohallituksen tämän lain nojalla myöntämän etuuden takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoiman saanut tuomio.

7 d §

Aiheettomasti maksettu etuus saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista eläke-eristä. Kulloinkin suoritettavasta eläke-erästä ei kuitenkaan saa edunsaajan suostumuksetta vähentää enempää kuin kuudesosan siitä eläke-erän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun eläke-erästä on ennakkoperintälain (418/59) nojalla pidätetty ennakko tai rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/78) nojalla lähdevero.

Aiheettomasti maksettu etuuden määrä voidaan jättää takaisin perimättä, jos sen

myöntämisen tai maksamisen ei ole katsottava johtuneen edunsaajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai takaisin perittävä määrä on vähäinen.

7 e §

Vakuutusoikeudessa osallistuvat tämän lain soveltamista koskevien asioiden käsittelyyn valtion eläkelain 24 a §:n nojalla määrätyt maallikkojäsenet.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tätä lakia sovelletaan haettaessa muutosta sen voimaantulon jälkeen annettuun päätökseen. Lain 7 b §:n 1 momenttia sovelletaan kuitenkin, kun kirkkohallituksen tai vakuutusoikeuden päätöksen poistamista koskeva hakemus tai esitys tehdään lain voimaantulon jälkeen.

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Claes Andersson*

Laki

evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/66) 7 ja 7 a—7c §, sellaisena kuin ne ovat, 7 § osittain muutettuna 4 päivänä toukokuuta 1990 annetulla lailla (419/90) ja 7 a—7 c § 30 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1675/93), sekä

lisätään lakiin uusi 7 d ja 7 e § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 §

Kirkkohallituksen eläkettä koskevassa asiassa tekemään päätökseen on liitettävä valitusosoitus. Valitusoikeus on eläkkeen hakijalla tai saajalla sekä eläkeasiamiehellä.

Milloin päätös toimitetaan asianomaiselle postitse, katsotaan hänen saaneen päätöksensä tiedon, jollei valituksen yhteydessä muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on kirkkohallituksesta hänen ilmoittamallaan osoitteella varustettuna annettu postin kuljetettavaksi.

7 a §

Jos eläkettä koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisesti ei ole lainmukainen, kirkkohallitus saa ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi, jos on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä.

Ehdotus

7 §

Kirkkohallituksen eläkeasiassa antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla vakuutusoihteeseen. Päätökseen, jolla on kieltäytytty antamasta valtion eläkelain 22 §:ssä tarkoitettua ennakkotietoa, ei saa hakea muutosta. Valitusoikeus on eläkkeen hakijalla tai saajalla ja eläkeasiamiehellä. Vakuutusoihteeseen ei saa hakea muutosta.

Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaanannista. Kirkkohallituksen päätös saadaan antaa tiedoksi asianomaiselle lähettämällä se hänelle postitse. Jollei valituksen yhteydessä muuta näytetä, katsotaan valittajan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on hänen ilmoittamallaan osoitteella varustettuna annettu postin kuljetettavaksi. Eläkeasiamiehen valitusaika luetaan päätöksen tekemisestä.

Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/96) säädetään.

Päätös saadaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevanakin, jollei muutoksen hakeminen täytäntöönpanon vuoksi käy hyödyttömäksi tai valitusviranomaisen kiellä täytäntöönpanoa.

7 a §

Asianosaisen on toimitettava valituskirjelmänsä 7 §:n 1 momentissa tarkoitettussa asiassa 7 §:n 2 momentissa säädetyssä määräajassa kirkkohallitukselle.

Jos kirkkohallitus hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Jos kirkkohallitus on tehnyt esityksen eläkettä koskevan lainvoimaisen päätöksen purkamisesta, se voi, kunnes asia on ratkaistu, keskeyttää eläkkeen maksamisen tai maksaa eläkkeen sen suuruisena kuin purkuesityksen mukaan on pidettävä oikeana.

siten kuin 7 §:ssä säädetään.

Jos kirkkohallitus ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 2 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa vakuutusosoikeuden käsiteltäväksi. Kirkkohallitus voi tässäkin tapauksessa väliaikaisella päätöksellä oikaista valituksenalaisen päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu vakuutusosoikeudelle, kirkkohallituksen on heti ilmoitettava sille väliaikaisesta päätöksestä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 3 momentissa tarkoitettusta määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava vakuutusosoikeudelle viimeistään 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

7 b §

Jos eläkettä koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen selvitykseen taikka ilmeisesti ei ole lainmukainen, vakuutusosoikeus voi kirkkohallituksen esityksestä tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, kuultuaan muita asianomaisia poistaa päätöksen ja ottaa tai määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä mainitun esityksen kirkkohallitus voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää eläkkeen maksamisen tai maksaa sen esityksen mukaisena.

Vakuutusosoikeus voi tutkia valitusajan jälkeen saapuneen valituksen, jos muutosta ei ole painavan syyn vuoksi haettu määrääjässä.

Jos kysymys on evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, kirkkohallitus voi aikaisemman päätöksen estämättä käsitellä asian uudelleen.

7 b §

Kirkkohallituksen tämän lain nojalla myöntämän etuuden takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoiman saanut tuomio.

7 c §

Kirkkohallituksen tämän lain nojalla myöntämän etuuden takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoiman saanut tuomio.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

7 c §

Aiheettomasti maksettu etuus saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista eläke-eristä. Kulloinkin suoritettavasta eläke-erästä ei kuitenkaan saa edunsaajan suostumuksetta vähentää enempää kuin kuudesosan siitä eläke-erän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun eläke-erästä on ennakkoperintälain (418/59) nojalla pidätetty ennakko tai rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/78) nojalla lähdevero.

Aiheettomasti maksettu etuuden määrä voidaan jättää takaisin perimättä, jos sen myöntämisen tai maksamisen ei ole katsottava johtuneen edunsaajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai takaisin perittävä määrä on vähäinen.

7 d §

Aiheettomasti maksettu etuus saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista eläke-eristä. Kulloinkin suoritettavasta eläke-erästä ei kuitenkaan saa edunsaajan suostumuksetta vähentää enempää kuin kuudesosan siitä eläke-erän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun eläke-erästä on ennakkoperintälain (418/59) nojalla pidätetty ennakko tai rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/78) nojalla lähdevero.

Aiheettomasti maksettu etuuden määrä voidaan jättää takaisin perimättä, jos sen myöntämisen tai maksamisen ei ole katsottava johtuneen edunsaajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai takaisin perittävä määrä on vähäinen.

7 e §

Vakuutusoidessa osallistuvat tämän lain soveltamista koskevien asioiden käsittelyyn valtion eläkelain 24 a §:n nojalla määrätyt maallikkojäsenet.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan haettaessa muutosta lain voimaantulon jälkeen annettuun päätökseen. Lain 7 b §:n 1 momenttia sovelletaan kuitenkin, kun kirkkohallituksen tai vakuutusoiden päätöksen poistamista koskeva hakemus tai esitys tehdään lain voimaantulon jälkeen.